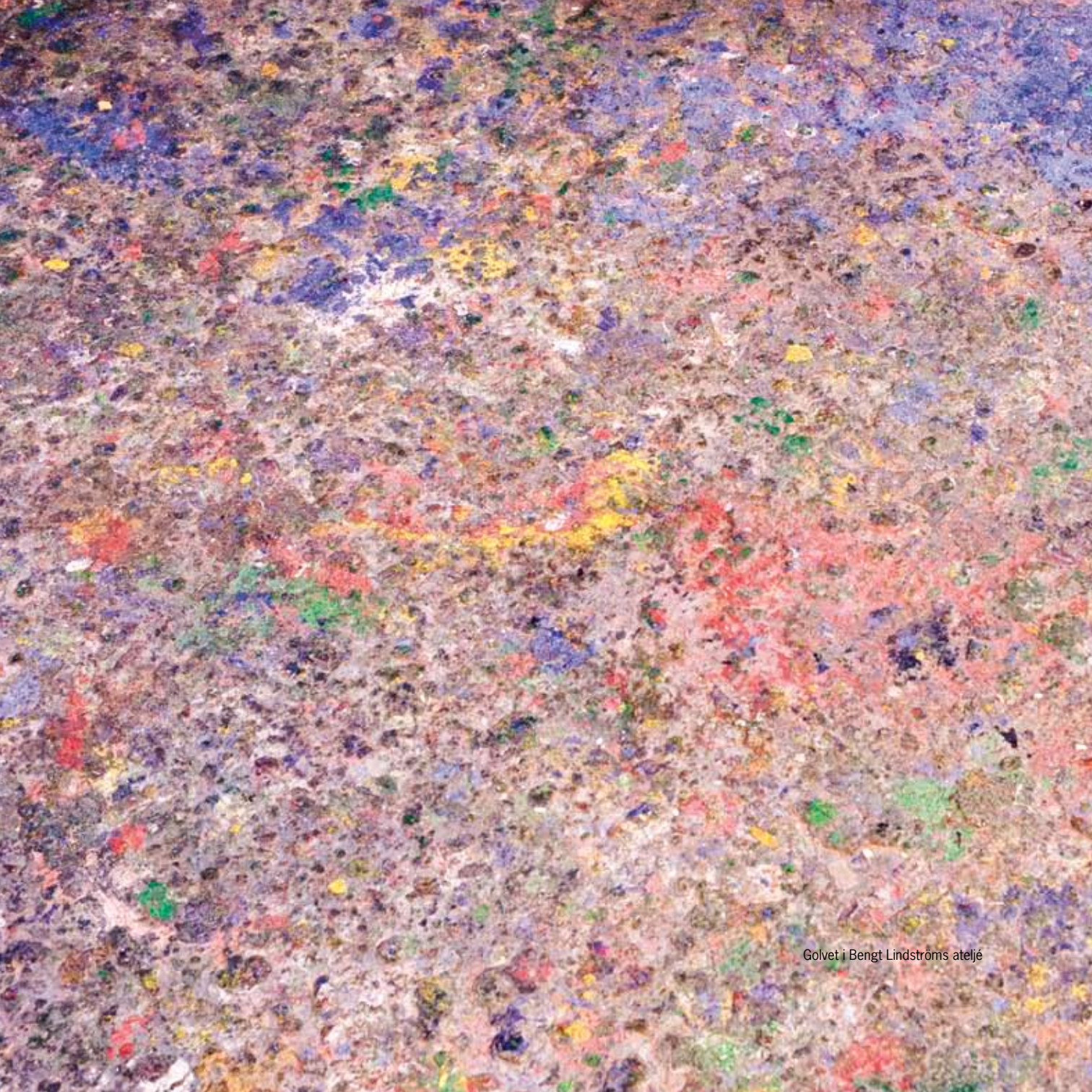

**ÅRSREDOVISNING 2006
LÄNSMUSEET VÄSTERNORRLAND**

Golvet i Bengt Lindströms ateljé

ÅRSREDOVISNING 2006

LÄNSMUSEET VÄSTERNORRLAND

INNEHÅLL	3.
LANDSANTIKVARIEN HAR ORDET	4.
AKTUELLA PROJEKT	6.
UTSTÄLLNINGAR & PROGRAM	9.
BARN & UNGDOM	12.
FRILUFTSMUSEET	14.
KULTURMILJÖVÅRD	16.
FÖREMÅL & KONSERVERING	20.
ARKIV BIBLIOTEK DATABASER IT	22.
PUBLIKATIONER	24.
INFORMATION & MARKNADSFÖRING	25.
HEMSLÖJDSKONSULENTERNA	26.
BESÖKSSTATISTIK	27.
ADMINISTRATION & SERVICE	28.
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	30.
RESULTATRÄKNING	31.
BALANSRÄKNING	32.
NOTER MED REDOVISNINGSPRINCIPER OCH KOMMENTARER	34.
REVISIONSBERÄTTELSE	41.
STYRELSE OCH REVISORER	43.

LANDSANTIKVARIEN HAR ORDET

Vi på läns museet har i samverkan med länsstyrelsen och en rad andra parter aktivt engagerat oss i Mångkulturåret 2006. Det hela inleddes storstilat med kungabesök och kanonsalut. Det sista bidraget ägde rum i december med projektet "Fika med fördom" där våra besökare fick ställa frågor till personer med egenskaper och läggning det frodas fördomar kring.

Vår satsning på mångkultur har varit berikande och har i många avseenden inneburit en förnyelse av vårt arbetssätt, inte minst i den publika verksamheten på friluftsmuseet och i de utställningar som fångat upp temat. Mångfald och mångkultur kommer att finnas med på dagordningen även i framtiden.

En möjlighet till framtida förnyelse av museets utställningsutbud fick vi genom erbjudandet att från Michèle och Bengt Lindströms stiftelse för modern konst få en donation av dess samling av Lindströms konstnärskap. Bengt Lindström är en av länets och landets stora 1900-tals konstnärer. Gåvan omfattar en nästan komplett uppsättning av hans stora grafiska produktion. Dessutom ingår sviten asagudar, sju monumentala oljemålningar med fornnordiska gudamotiv. Donationen innebär att läns museet nu har en omfattande Lindströmsamling av nationell och internationell betydelse.

Regeringens nationella satsning på Accessprojektet har för läns museet inneburit att 13 heltidstjänster fördelade på 16 personer har kunnat anställas. Syftet med projektet är bland annat att öka tillgängligheten av landets kulturarv. På museet har en rad eftersatta områden kunnat tillföras kvalificerade personella

resurser. Samlingar och rapporter kommer att bli mer lättåtkomliga på vår webbplats, ett arbete med att öka tillgängligheten av museets basutställningar har inletts, överföringen av en deposition av föremål från Medelpads Fornminnesförening har påbörjats, katalogisering och uppordning av donationen av Bengt Lindströms konst pågår, bibliotek och arkiv har fått resurser och länets satsning på ABM-frågor har förstärkts med två tjänster. Till detta kommer att vi genom Accesstjänster kunnat frigöra nyckelpersoner för att delta i det nationella KMM-projektet (Knowledge Management in Museums, läs mer om ABM och KMM under aktuella projekt).

Kulturarvets tillgänglighet står i fokus även i det nya kulturarvsprogrammet för Västernorrland som antagits av läns museets och länsstyrelsens styrelser i december 2006. "Kulturarv nu – utsikter 2007-2010" är titeln på detta viktiga strategidokument vars vision lyder: "Kulturarvet är tillgängligt och utvecklar Västernorrland. Vi som bor och verkar i länet känner ansvar, engagemang och respekt för allas kulturarv."

Brist på respekt för kulturarvet har i länet och Norrland kommit till uttryck i de omfattande stölderna av kyrkoinventarier under det senaste decenniet. Dessa tillgrepp har haft det positiva med sig att medvetenheten om de kyrkliga inventariernas värde och den hotbild som finns mot dem har ökat, såväl bland allmänheten som hos de församlingar som äger och förvaltar dem. En stor del av de kyrkoskatter som försvunnit har nu återbördats till landet och länet. I december kom de med poliseskort till läns museet där vi genom en rekordsnabb utställningsproduktion kunnat visa upp dem sedan júlhelgen 2006. En

Bengt Edgren och Kerstin Nygren på studiebesök i Mauretanien.

oväntad julklapp till oss alla som vill bevara, utveckla och tillgängliggöra länets kulturarv.

En person som länge arbetat för länets kultur och kulturarv är läns museets styrelseordförande sedan 1992, Kerstin Nygren. Hennes engagemang för museet i denna roll avslutades vid styrelsens sammanträde i december. Hon har upplevt och medverkat till att Läns museet Västernorrland förändrats från ett friluftsmuseum med förhållandevis begränsade resurser till dagens institution med en av landets vackraste och mest funktionella museibygnader och en bred verksamhet. Jag har upplevt att Kerstin som

politiker haft en profil med tydliga prioriteringar som även avsatt spår på läns museet. Fri entré som ett medel att ge alla möjlighet att besöka museer är ett exempel. Vår tillgänglighet för skolorna är en annan hjärtefråga, genom landstinget har Kerstin medverkat till bussning av länets alla elever i årskurs 5 till läns museet. För mig har Kerstin varit en tillgänglig ordförande, engagerad, klok och erfaren, som det varit en förmån att få samarbeta med.

*Bengt Edgren
Landsantikvarie*

AKTUELLA PROJEKT

Länsmuseet samarbetar ofta med andra institutioner och myndigheter – både i och utanför länet. Här följer några exempel på projekt som länsmuseet engagerat sig i under året.

SLÖJDCIRKUS I VÄSTERNORRLAND

Under perioden maj 2004 – december 2006 har länsmuseet arbetat med EU-projektet "Slöjdcirkus i Västernorrland". Sedan starten har stor tyngd lagts på att bygga upp slöjdklubbar runt om i länet. Klubbarna riktar sig till barn i åldrarna 7–14 år och tanken är att barnen ska få möjlighet att upptäcka, utforska och använda slöjdens material och tekniker. Handledare har utbildats och i slutet av 2006 fanns det 13 klubbar registrerade i Västernorrland. Länets slöjdklubbar administreras av läns-hemslöjds-konsulenter som i samarbete med SV, Studieförbundet Vuxenskolan. Andra aktiviteter under 2006 var produktionen av utställningen "Gästabad – med slöjd på menyn" och utgivningen av boken "Tidsspår – Om slöjd. Som vill".

SAMP

Länsmuseet Västernorrland har sedan 1989 deltagit i det afrikansk-svenska museinätverket Samp. Tillsammans med Stiftelsen Mannaminne i Häggvik samarbetar museet med Musée de Medicine Traditionelle i Nouakchott, Mauretaniens. Målet är att under projektiden 2004–2007 genomföra dokumentation av kustfiske och utifrån det materialet producera artiklar och små utställningar. Slutligen ska det hela summeras i en skrift och i en mer genomarbetad utställning, där fiskekulturen med allt vad den innebär av båtar och redskap, beredning av fisk, folktro och tradition – här som där, då som nu – kommer att beaktas.

Under året har länsmuseet tagit en mer aktiv roll i Samp. Länsmuseets chef Bengt Edgren kommer att arbeta som en av sex invalda medlemmar i Samps Executive Committee under den kommande treårsperioden. En viktig del i uppdraget är att sprida information om Samp bland kollegor i Sverige och att stärka den svenska närvaron i nätverket.

Weberkvartetten under ett framträdande i Åvike herrgård.

I november fick museet långväga besök från Samp/ALAS. Samp omfattar också nätverket ALAS (Asien, Latinamerika, Afrika och Sverige). Ett 30-tal museiarbetare från fyra världsdelar gjorde studiebesök i länet och diskuterade konflikthantering och projektplanering under en intensiv seminarievecka.

QUARTET IN RESIDENCE

Weberkvartetten är museets egen "Quartet in Residence". Idén till samarbetet föddes när kvartetten sökte en repetitions- och konsertlokal. Målet är att skapa en verksamhet där möjligheter ges till möten mellan olika kulturer, konstområden och historia. Projektet är ett samarbete mellan Läns museet Västernorrland, Weberkvartetten, Musik i Västernorrland och stöds av Kulturrådet.

Under 2006 har Weberkvartetten bjudit på ett varierat program. Förutom nationaldagskonsert och öppna repetitioner har de låtit sig inspireras av museets utställningar. Ett exempel är framträdandet i glaskonstnärinnan Ulrica Hydman-Valliens utställning där en improvisation på glas ingick i repertoaren.

KMM

KMM står för "Knowledge Management in Museums". Tanken med KMM-projektet är att förbättra museernas information och arkivmaterial på nätet. Hittills har materialet i stor utsträckning varit antikvariers texter avsedda för kollegor och forskare. Den information som visats har varit i små fragment och sällan satta i ett sammanhang. Inom KMM-projektet ska informationen förpackas och föras samman så att historiska skeden och kunskap om det förflutna blir lättare att förstå för allmänheten.

Parterna i programmet är Uppsala universitet med Museum Gustavianum och Institutionen för informationsvetenskap, Läns museet Västernorrland, Stockholms läns museum, Läns museet Halmstad, Västergötlands museum, Luleå tekniska universitet, Hemsjösföreningen Sörmland, Infographic Systemutveckling AB, META - Kunskap om kunskap och Inyan AB.

KMM-projektet gör det
lättare att förstå museets
information på nätet.

8

ABM RESURS – FRÅN PROJEKT TILL PERMANENT VERKSAMHET

ABM Resurs ägs och drivs gemensamt av Landsarkivet i Härnösand, Länsbiblioteket Västernorrland och Länsmuseet Västernorrland, med stöd av Landstinget Västernorrland. När verksamheten startades upp i projektform 2003 var syftet att undersöka möjligheterna till samverkan mellan och inom de olika sektorerna. När projektet utvärderades 2005 visade det sig att intresset för samarbete var stort och att sektorernas samverkan också hade fördjupats under projekttiden.

I dag har ABM Resurs en person anställd. Under 2006 förstärktes verksamheten med en Accessstjänst. Denna person har haft i uppdrag att utveckla en guide på den gemensamma webbplatsen för kulturarv i Västernorrland som ABM Resurs tagit initiativ till, www.kulturarvvasternorrland.se. I guiden finns information om länets hembygdsgräddor, kulturmiljöer, bibliotek, museer och arkiv.

Under 2006 har ABM Resurs också anordnat utbildningsdagar, nätverksträffar och seminarier. Rapporter från verksamheten finns på:
<http://abm.ym.se>

EN AVDELNING BLIR TVÅ

I oktober skedde en organisationsförändring på museet då avdelningen för Information och utställningar delades i två. En del fortsätter arbetet med information, marknadsföring och utställningar. Den andra bildar en avdelning för kulturarvspedagogik. Den nya avdelningen kommer att ansvara för basutställningarna, friluftsmuseet, den kulturarvspedagogiska verksamheten i landskapet och kontakterna med hembygdsföreningar. Även museets verksamhet på Gammelgården i Myckelgensjö och Ulvö gamla kapell hör till avdelningens ansvarsområde.

UTSTÄLLNINGAR & PROGRAM

STORA HALLEN

Kai'ro/Lara Baladi

10 december 2005 – 12 mars 2006

Slöjdverkstan

1 april – 15 oktober

Gästabud – med slöjd på menyn

6 maj – 15 oktober

Ulrica HV

11 november 2006 – 21 januari 2007

GALLERIET

Sarajevo belägrat

5 november 2005 – 8 januari 2006

XC-skidor & konst

21 januari – 9 februari

Känsla för hår

25 februari – 19 mars

Tingens teater

1 april – 28 maj

Dubbelseende

17 juni – 26 november

Indiankulturer bortom horisonten

16 december 2006 – 18 februari 2007

RUSTKAMMAREN

Återkomsten

22 december 2006 – 18 mars 2007

SPECTRA

Paradisets fröjder/Delights of Paradise

10 december 2005 – 19 januari 2006

SM i skidor, Härnösand 1949

21 februari – 26 mars

En plats där man kan

28 mars – 23 april

Breaking the law

20 maj – 18 juni

Interview series

23 juni – 13 augusti

Hällbilder, språk och miljö.

Interaktiv 3D-värld

18 augusti – 15 september

Privat, personligt, gemensamt

22 september 2006 – 14 januari 2007

FRILUFTSMUSEET

Artefakter

23 juni – 13 augusti

UTSTÄLLNINGAR & PROGRAM

SLÖJD OCH MÅNGKULTUR

Utställnings- och programverksamheten har haft två tydliga spår under stora delar av 2006. Det har rört sig om slöjd och perspektiv på det mångkulturella samhället. Någotsom också väckt stor uppmärksamhet och uppskattning under året är läns museets alldeles egna stråkkvartett – Weberkvartetten. De har varit närvarande med öppna repetitioner, men framför allt med speciellt sammanställda program och pedagogiska satsningar kring museets utställningar.

FRÅN FOTOGRAFIER TILL SLÖJDFEST

Lek har blandats med allvar när den libanesiska konstnären Lara Baladis "Kai'ro" avlöstes av bland andra utställningen "Tingens teater" innan det blev hög tid för sommarens stora slöjduitställning "Gästabad – med slöjd på menyn". Från maj till oktober kunde museibesökarna ta del av slöjd från länet – en kraftmätning som visade på mångfald för såväl material och uttryck, som hantverkskunnande och nyskapande.

Eftersom museets programverksamhet i hög grad utgår från de utställningar som visas har slöjdverkstäder varit ett betydelsefullt inslag i programutbudet.

MÅNGKULTUR I OLIKA FORMER

Hösten 2005 arbetade fyra språkpraktikanter tillsammans med en grupp ur museipersonalen. Med gemensamma krafter tog de sig an bilder i arkivet samtidigt som praktikanterna fick träna på det svenska språket. Under sommaren 2006 kunde läns museet presentera resultatet av deras arbete och förverkliga ambitionerna att öppna upp för nya svenskar och nya sätt att se på länets historia. Den 17 juni öppnade utställningen "Dubbelseende".

"Artefakter" var namnet på den andra utställningen under sommaren som knöt an till de mångkulturella perspektiven. Den vände också blicken inåt mot museernas sätt att kategorisera och berätta om föremål och företeelser. Tre konstnärer medverkade i en utställning som väckte uppmärksamhet både på läns- och riksnivå.

I samarbete med Sveriges Radio Västernorrland arrangerades i december "Fika med fördom". Här fick besökare möjlighet att möta personer kring vilkas yrke, åsikter eller läggning det kretsar fördomar kring. Över en fika fick de sedan möjlighet att ställa frågor.

EN INNEHÅLLSRIK HÖST

Innan året gått mot sitt slut öppnade en retrospektiv utställning med Ulrica Hydman-Vallien och en fotoutställning av den ungerske fotografen Attila Lóránt. Två dagar innan jul hölls vernissage för utställningen "Återkomsten", i den visas de medeltida kyrkoskulpturer som stulits men nu återförts till länet.

SATSNING PÅ KONSTFILM

Under året har en mängd konstfilmer presenterats i Spectrarummet, som är läns museets rum för konstfilm. För att öka intresset har också ett pedagogiskt samarbete med Film i Västernorrland genomförts. Under 2007 kommer museet att prova nya metoder för att presentera konstfilm, dels genom samarbete med andra institutioner och dels genom verksamhet ute i länet.

Internationella festen återkommer varje sommar.

OMBYGGDA HALLAR

Museets verkstad har under året varit med och utformat tre av länsmuseumets egenproducerade utställningar. Slöjduitställningen "Gästabud" var det största projektet. För scenografin stod en extern formgivare och resultatet blev en helt ny inredning i Stora utställningshallen, där alla komponenter tillverkats i museets verkstad. Utställningen "Dubbelseende" producerade verkstaden tillsammans med informations- och utställningsavdelningen. I samband med att friluftsmuseet öppnande för sommaren invigdes konstutställningen "Artefakter" i Rådhuset. Inför utställningen hade fyra rum anpassats till bild- och videokonst och ett till föremålsutställningen.

BARN OCH UNGDOM

NÅGOT FÖR ALLA ÅLDRAR

Mer än 6000 elever i åldersgrupper som sträcker sig från dagis till högskola har under året tagit del av museets pedagogiska verksamhet. Studiedagar med temat "Museet som pedagogisk resurs" har under året fått en fastare form och ingår numera som en återkommande del i Mittuniversitetets kurser för blivande lärare och fritidspedagoger.

Basen i den pedagogiska verksamheten utgörs av temavisningar för alla åldrar i de fasta utställningarna om länets historia. Att många skolor har arbetat med medeltiden som tema avspeglade sig i bokningarna. Andra populära visningar under året var forntid, folktro och jultraditioner. Temavisningarna ingår i paketet "Buss på museet" där alla länets klasser i årskurs 5 erbjuds en gratis resa tur och retur till museet.

EN MIX AV HISTORIA, KONST OCH MUSIK

Årets stora satsning kretsade runt slöjduitställningen "Gästabud – om slöjd som vill". Elever i årskurs 6–9 deltog i ett längre program med en inspirerande visning av utställningen varefter de skapade egen slöjd i olika tekniker. Programmet lyckades binda ihop förr och nu, teori och praktik och erbjöds både under vår- och höstterminen.

Museets konstpedagog, kulturhistoriska pedagoger och Weberkvartetten samarbetade i flera av de tillfälliga utställningarna. I samband med fotoutställningen "Kai'ro" av Lara Baladi fick förskolebarn möta orientens exotiska toner genom stråkkvartettens musik. I "Tingens teater" vävdes

I utställningen "Gästabud" fick elever prova på att slöjda.

utställningens lekfullhet samman med musik till en sinnrik helhet vilket gick hem hos besökande elever. I Ulrica Hydman-Valliens utställning målade eleverna fritt på glas, inspirerade både av utställningen och av Weberkvartettens musik. Deras alster fick sedan utgöra en växande del av utställningen.

KONST I TEORIN OCH PRAKTIKEN

Årets konstpedagogiska arbete har främst inriktats på att höja kunskapen bland ungdomar och yrkesverksamma inom konstområdet. Detta har skett genom visningar, seminarier och föreläsningar i skolmiljö. Hurett konceptuellt tänkande inom konsten uppstått och hur det ser ut inom samtidskonsten har varit en återkommande frågeställning.

Under hösten har konstnären Ulrika Larsson arbetat med en grupp gymnasieungdomar i Härnösand. Inom ramen för det konstpedagogiska projektet Studio Spectra har gruppen arbetat fram ett manus som under våren 2007 ska resultera i en film som kommer att visas på museet.

POPULÄRT SAGOFIKA

En nyhet för året var onsdagarnas sagostunder i museets lekrum Ratatosk som riktade sig till barnlediga föräldrar och yngre barn. Gensvaret har varit stort och aktiviteten kommer därför att fortsätta i samma form under 2007. I Sagofikabiljetten ingår en påse med fika och en liten överraskning efter sagostunden.

TILLBAKA TILL 1897

Höstens stora tidsresa utspelade sig på Ångermanlandsgården på friluftsmuseet. Året var 1897 och rollspelet kretsade runt en av gårdens söner, Nils, som har bråttom att gifta sig med pigan Ida. Historien bygger på ett autentiskt människoöde från Norrtannflo by, i västra Ångermanland. Nils

Jakobsson och Ida Östlund var de sista som bodde i den mangårdsbyggnad som nu står på Murberget. I arkiven går det att läsa att det föddes ett gossebarn några månader efter bröllopet vilket troligen var orsaken till brådskan.

De teman som togs upp i tidsresan kretsade mycket kring kärlek och giftermål, men även vardagens slit och drömmen om ett modernare liv berördes. Separering med nyanskaffad separator, underhåll av gårdens gärdesgårdar samt bak av gorän, sladdor och kärlekskakor var några praktiska moment i programmet.

Tidsresor i friluftsmuseets skola.

FRILUFTSMUSEET

RÅDHUSET I CENTRUM

Det gamla rådhuset har under året varit ett nav i verksamheten. Där har utställningen "Artefakter" visats, men där har också Mångkulturella Bruk AB varit inrymt och bolagsdirektören haft sitt säte. De som önskat har haft möjlighet att botanisera i arkivhandlingar, men också att fundera kring länets mångkulturella historia.

UPPRUSTAD PRÄSTGÅRD

Efter de senaste två årens upprustning har Prästgården kommit flera steg närmare den utformning gården hade på 1940-talet då museets grundare Theodor Hellman bodde där. Köket har renoverats och väggar, tak och inredning har målats om i originalkulörer från 40-talet. Den gamla färgen fanns kvar under två senare påmålade färglager. Nya ledningar och nya elapparater med 40-tals utseende har installerats.

I museets verkstad har fönstren skrapats rena från all gammal färg, glastrutorna har tagits ur och slutligen har en ny ytbehandling med linoljeprodukter gjorts.

LÄRARE FRÅN TANZANIA

Mångkulturåret gav sig till känna även i de gamla gårdarna på Murberget. En lärare som ursprungligen kommer från Tanzania har under många av lektionerna stått vid katedern i friluftsmuseets skola. Tanken var helt enkelt att visa på sambanden mellan skolformer i Afrika i dag och hur barn lärde sig att läsa och skriva en gång i tiden i Gideå gamla skola.

DJUR, KULTUR OCH FEST

Mycket har ändå varit som det brukar under sommaren på Murberget. Gårdarna har hållits öppna med museivårdar som tagit emot i tidstypiska kläder. Smedstorp, skolan, prästgården, kugelbanan och rådhuset har varit bemannade helt eller delvis.

Programutbudet har varit fylligare än tidigare år och så gott som dagligen kunde besökarna ta del av något särskilt. I utbudet fanns både musik, berättar- och matarrangemang med koppling till olika kulturer i världen.

Samverkan med naturbruksgymnasiet i Nordvik, som inleddes för några år sedan, har inneburit att får och hästar har funnits på området. Ett par timmar varje dag har hästskjutsen tagit besökare ut på en tur. Tusentals besökare har också strömmat till Murberget för att besöka årliga folkfester som Internationella festen, julmarknaden, midsommarfirandet, sommarens allsångskvällar, folkmusikfesten och Mickelsmäss.

RENOVERINGSINSATSER

De flesta av friluftsmuseets byggnader har kunnat hållas öppna efter insatser från konservering och verkstad. Murbergets tröskloge har fått taket renoverat. Takbeläggningen, som består av stickspån på rotebräder, var efter 25 år förbrukat och måste bytas.

Ettapp två av upprustningen av samevistet har genomförts under året. Stolpbodens tak har tillsammans med delar av timmerstommen och grundstolparna bytts ut. Väggar och tak är kompletterade med nytt material.

Jämtgårdens trätak har färdigbehandlats med trätjära. Taket består av furubräder med regnvattenspår, grundbehandlade runt om med tjärolja och nu även ytbehandlat med varm trätjära. Vid en regelbunden upprepning av ytbehandlingen kan ett trätak hålla i tiotals år.

Småbohelg vid friluftsmuseets fåbodvall.

KULTURMILJÖVÅRD

GYMNASIEELEVER STUDERAR ARKITEKTUR

Med hjälp av medel från länsstyrelsen har två projekt genomförts i Örnsköldsviks kommun. Båda är ett led i informationskampanjen "Efterkrigstidens miljöer och minnen".

"Det moderna kulturarvet på Nolaskolan" har drivits av museets byggnadsantikvarie tillsammans med Nolaskolans gymnasium. Ett sextiototal elever och lärare deltog i projektet som bland annat gick ut på att studera arkitekturen i den egna skolan. I arbetet ingick också föredrag, bildvisningar, ett studiebesök på länsmuseet och ett fotoarbete. Slutresultatet blev en broschyr som eleverna producerade i samarbete med länsmuseets formgivare.

Projektet "Sörlidens bostadsområde – ett modernt kulturarv" har letts av länsmuseets byggnadsantikvarie tillsammans med Sörliden – Lingbos hyresgästförening och Örnsköldsviks museum. Sörliden är ett bostadsområde i Örnsköldsvik från miljonprogrammets senare skede och målsättningen har varit att öka insikten och engagemanget för det moderna samhällets kulturhistoriska värden. Arbetet har resulterat i en folder och en utställning på Örnsköldsviks museum.

KURSER I ARKEOLOGI

Förutom övriga uppdrag, besiktningar och yttranden har museets arkeologer anordnat kurser i samarbete med lokala föreningar. Ett exempel är vid Hemsö kapell norr om Härnösand där länsmuseet tillsammans med Hemsö IF, Hemsö Skärgårdsförening och Härnösands släktforskarförening genomförde föreläsningar, arkivgenomsökningar och en arkeologisk undersökning av den gamla kapellplatsen

på Hemsön. Undersökningen möjliggjordes genom bidrag från länsstyrelsen och genom egna insatser från länsmuseet och föreningarna.

En vikingatida grav vid Fjällsjöälvens strand har också undersökts tillsammans med föreningen "Forntid i Ramsele" och andra intresserade. Resultaten redovisades vid föreningens årliga föreläsning.

En kurs i arkeologi har också hållits för Härnösands pensionärsuniversitet.

BESÖK HOS HEMBYGDSFÖRENINGAR

Under sommaren har museets hembygdsantikvarie besökt omkring 40 hembygdsgräddor och hembygdsföreningar i länet. Detta har i största möjliga mån ägt rum i samband med aktiviteter som exempelvis spelmannsstämmor, marknader eller teaterföreställningar. Under besöken har det förts samtal kring föreningarnas specifika frågor och förutsättningar.

Två möten med Samarbetskommittén för Medelpads och Ångermanlands hembygdsförbund har arrangerats under året. Länsmuseet är sammanställande för mötena, skriver mötesanteckningar, samordnar och driver hembygdsrörelsens frågor internt och externt. Den årliga hembygdssträffen för länets alla hembygdsföreningar hölls lördagen den 25 februari.

NYA SKYLTA I LANDSKAPET

I samarbete med Österfånbyns byamän, Örnsköldsviks kommun, har emaljskyltar producerats till en kulturstig. Informationsskyltar om fornlämningar

Hemsö fästning har dokumenterats i text och bild.

Kusten i Stockvik, Sundsvalls kommun. Här gavs en möjlighet att ta del av tjänster och kunskaper från hantverkare, företag och organisationer i länet samt närliggande områden.

Välbesökta byggnadsvårdsdagar genomfördes och historiska lämningar i Granloholm, Sundsvall har också tagits fram i samverkan med lokala intresseföreningar. Skyltar har producerats och satts upp vid ett så kallat femstenarör i samarbete med hembygdsföreningen i Helgum, Sollefteå. Särskild rådgivning har också skett i samband med framtagande av information kring gamla kyrkstigar i Junsele, Sollefteå, inför ombyggnation av utställningar i Ådalsbyn, Sollefteå och i samband med produktion av utställningarna i det nya fiskemuseet i Norrfällsviken, Nordingrå.

BERÄTTELSE FRÅN HEMSÖ FÄSTNING

Under andra halvåret av 2006 har ett etnologiskt dokumentationsprojekt av Hemsö fästning bedrivits. Genom intervjuer med militärer, civilanställda, före detta värnpliktiga, Hemsöbor, sommarstugeägare med flera, ska kunskapen om det vardagliga livet på fästningen med omnejd tas tillvara. Museet har samlat in berättelser och fotografier som kommer att arkiveras på läns museet. Syftet med dokumentationen har varit att samla in ett källmaterial som underlag för kommande utställningar och publikationer samt för framtida forskning.

GODA RÅD VID UPPRUSTNINGAR

Museets byggnadsantikvarier kallas ofta in för att ge råd inför upprustningar och besvara frågor om förändringar eller rivningar av kulturhistoriskt intressanta byggnader. Besöken ute i länet har under 2006 resulterat i femtiosju besiktningar, yttranden och råd om förändringar i kyrkor, på kyrkogårdar, i kulturhistoriska byggnader eller hembygdsföreningar.

Ett översiktligt kunskapsunderlag om jordbrukets ekonomi- och överloppsbyggnader har tagits fram på uppdrag av länsstyrelsen. Underlaget används som stöd sedan de så kallade uppmuntransbidragen blivit tillgängliga för lantbrukare som vill rusta upp byggnader som inte längre används i jordbruket. Läns museet har även gjort besök för att ge råd vid upprustningen och avsnya hur arbetena har utförts.

UTGRÄVNING I FORSKNINGSSYFTE

En arkeologisk utgrävning i forskningssyfte har utförts vid Fagervikssjön i Sundsvall kommun. Syftet var att datera de så kallade kokgropar som finns på platsen. Groparna ligger i anslutning till fynd som förmodligen tillhör de äldsta som finns i länet. Den äldsta dateringen blev också över 7000 år gammal.

Flera forskningsseminarier har under året arrangerats i samarbete med ABM Resurs. Syftet har varit att stödja forskning på museet. Ett fokus under året har varit att utarbeta ett forskningsprogram för samtidsforskning inom etnologi och museologi. Ett arkeologiskt forskningsprogram har också slutförts under året.

INTRESSE FÖR BYGGNADSVÅRD

En stor skara intresserade besökte i januari projektet "Byggnadsvård Norr" som arrangerades på biografen Kusten i Stockvik, Sundsvalls kommun. Här gavs en möjlighet att ta del av tjänster och kunskaper från hantverkare, företag och organisationer i länet samt närliggande områden.

Välbesökta byggnadsvårdsdagar genomfördes på Norra Berget i Sundsvall och på Murbergets friluftsmuseum i Härnösand. Besökarna fick ta del av en byggnadsvårdsutställning producerad av museets byggnadsantikvarier. Andra aktiviteter som pågick var bland annat fönsterrestaurering, konservering av väggfält, demonstration av äldre målningstekniker och spånläggning.

TILLGÄNGLIGA MAGASIN OCH REGISTER

I det arkeologiska magasinet har arbetet påbörjats med uppordning och registrering för att öka tillgängligheten.

Sedan 2004 har museet ett register för arkeologiska rapporter. Under 2006 har detta utökats med 87 poster. Totalt finns det nu 763 rapporter inlagda och av dessa är 60 % i digital form. Under året har även uppgifter om socknar, sockenkoder, ämnestillhörighet och diarienummer lagts till. Parallellt med arbetet

med museets rapportregister har poster registrerats i "Arkeologiska databaser i Norrland" (ADIN). I databasen finns en sammanställning av alla undersökningar utförda i Norrland mellan 1950–1995. Museets arkeolog har under året kompletterat informationen genom att registrera undersökningar gjorda i länet före 1950 och efter 1995.

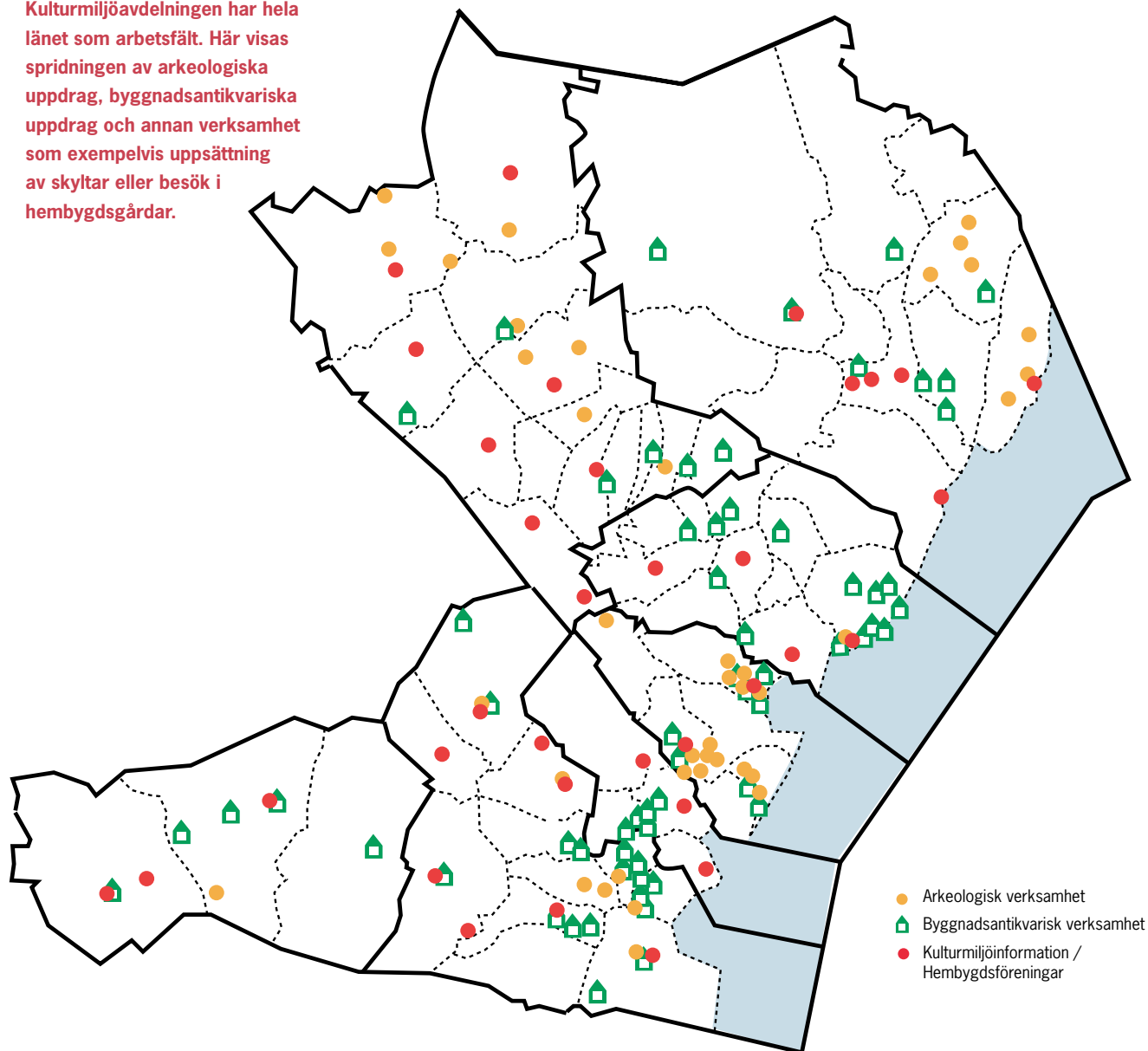
Från Hemsö fästning.

RAPPORTER 2006

Nedan presenteras en lista på de rapporter som kulturmiljöavdelningen gett ut under 2006. Rapporterna görs successivt tillgängliga på museets hemsida under rubriken "Kunskapsbanken – Publikationer".

1. **Arkeologisk undersökning av rösugn och huslämning på den skogsfinska gården vid Råsjön.**
2. **Dals kyrka, omtäckning av kopparplåt på kyrkans torntak.**
3. **Långmyran – arkeologisk för- och slutundersökning av en mesolitisk boplatz och en härd från historisk tid i Säbrå socken.**
4. **Arkeologisk undersökning av en stenåldersboplatz vid Fursjön.**
5. **Ommålning av skivplåttak, herrgård och flygel, Gålsjö bruk.**
6. **Interiör ombyggnad av Sollefteå kyrka, Sollefteå socken, Sollefteå kommun.**
7. **Sörlidens bostadsområde – ett modernt kulturarv, Örnsköldsviks stad.**
8. **Det moderna kulturarvet på Nolaskolan, Örnsköldsviks stad.**
9. **Lidens nya kyrka, Sundsvalls kommun. Interiöra och exteriöra restaureringsarbeten.**
10. **Arkeologisk undersökning av gravröse vid Älandsfjärden.**
11. **Gideå kyrka, Gideå socken, Örnsköldsviks kommun. Restaurering av stigoport.**
12. **Hembygdsgårdar i länet – kulturhistorisk utredning.**
13. **Multrå kyrka, Sollefteå kommun. Invändig restaurering.**
14. **Rapport över arkeologisk undersökning av Raä 133, Holm socken, Medelpad.**

Kulturmiljöavdelningen har hela länet som arbetsfält. Här visas spridningen av arkeologiska uppdrag, byggnadsantikvariska uppdrag och annan verksamhet som exempelvis uppsättning av skyltar eller besök i hembygdsgårdar.

FÖREMÅL & KONSERVERING

GLASÖGON, KLOCKOR OCH RÅDGIVNING

Förutom löpande verksamhet med utlån, förfrågningar och magasinvisningar erbjuder läns-museet också råd i bevarandefrågor till museer, hembygdsföreningar, kyrkoförsamlingar och privatpersoner. Mycket tid läggs också på att vårda och organisera material och föremål i museets magasin. Under året har den stora glasögonsamlingen som donerats från optiker C-H Nordlöv sorterats. Samlingen skänktes till museet på 1940-talet och innehåller inredning, klockor, glasögon och andra tillbehör från 1920-talet.

DEPOSITIONER OCH DONATIONER

Museet har tagit emot en större mängd föremål från Medelpads Fornminnesförening. Depositionen representerar ett urval av föremål som föreningen av bevarandeskäl vill förvara i museets magasin. Museet har även fått en donation på omkring 1000 konstverk av Bengt Lindström och påbörjat den omfattande katalogiseringen och uppordningen av dessa. Samlingen är en gåva från Michèle och Bengt Lindströms stiftelse för modern konst.

FLER VISNINGAR FÖR BESÖKARE

Ett av museets magasin har uppordnats för att underlätta hantering och för att öka möjligheterna att ha visningar för besökare. Magasinet har littererats om och placeringen är delvis genomgången och inlagd i dataregistret.

VÅRD OCH KONSERVERING

Ur museets samlingar har 307 föremål vårdats eller konserverats. Bland annat har konserveringen av altarskåpet från Skogs kyrka avslutats. Arbeten har

också utförts på friluftsmuseet. Måleriet i skolans övervåning har konserverats och i Åvike herrgård har ett väggfält på mellanvåningen konserverats och nya gardiner satts upp.

FÖRELÄSNINGAR OCH ÖPPET HUS

Under två dagar i mars höll konserveringen Öppet hus för allmänheten. Enheten har också föreläst om föremålsvård och lagstiftning på en pastoratskurs för kyrkvårdar, organiserat en utbildningsdag i skadedjursbekämpning för personal från Föreningsarkivet Västernorrland och informerat om konserveringsverksamheten på byggnads-vårdsdagarna på Norra Berget i Sundsvall och Murberget i Härnösand.

UPPDATERAT FÖREMÅLSREGISTER

Under året har en stor mängd arkeologiska föremål gått igenom. De flesta finns redan i föremålsregistret så projektet har gått ut på att faktagranska uppgifterna och korrigera felaktigheter. Ett antal föremål har även nyregistrerats. Det rör sig om föremål som sedan tidigare funnits i museets magasin men som, av olika skäl, inte katalogiserats.

EXTERNA KONSERVERINGSUPPDRAG

Konservering har skett av interiört måleri, inventarier och femton medeltida skulpturer från Skellefteå landskyrka. Skulpturerna har även stöldsäkrats. Stöldsäkringarna har tillverkats i museets smedja som under året fått flera beställningar. Den största beställningen kom just från Skellefteå landskyrka där 13 stöldsäkringar slutförts och monterats under hösten.

Inför en utställning på Hälsinglands museum har två krucifix ur museets samlingar, ett triumfkrucifix från Hälsingtuna kyrka och ett krucifix från Ilsbo kyrka, konserverats.

En generalentreprenad av interiört måleri i Multrä kyrka genomfördes under hösten. Förutom konservering av inventarierna har länsmuseumet ansvarat för samordning av underentreprenader inom måleri, ställningar och slutstädning i kyrkan.

ANDRA UTFÖRDA KONSERVERINGAR:

- Två skulpturer och en dörr till sakristian från Borgsjö kyrka, Ånge kommun.
- Tio målningar för "Konstnär Bengt Lindström AB".
- En ljusstake i Haverö kyrka, Ånge kommun.
- Två väggmålningar på puts i Ytterlänns skola, Kramfors kommun.
- Ett pappspänt tak i en privatbostad i Helgum, Sollefteå kommun.
- Fyra föremål från Stöde kyrka, Sundsvalls kommun, har konserverats och stöldsäkrats.
- Tre oljemålningar i Rogsta kyrka, Hudiksvalls kommun.
- Tio konstverk har konserverats för Sundsvalls museum.
- Ett krucifix har konserverats och interiört måleri har besiktats för Lycksele församling.
- Rengörning av interiört måleri och inventarier i Vibyggerå nya kyrka, Kramfors kommun.
- En Mosesskulptur har monterats i Trönö gamla kyrka, Hälsingland.
- På uppdrag av Kramfors kommun samt två privatpersoner har målningar på duk konserverats.

Konservering i Multrä kyrka,
Sollefteå kommun.

ARKIV BIBLIOTEK DATABASER IT

ETT HELT NYTT SÄTT ATT VISA FÖREMÅL

Inom ramen för Accessprojektet har en fotograf arbetat med att ta bilder av föremål ur länsmuseets samlingar, samtidigt som flera personer jobbat med katalogisering. Arbetet har flutit bra och en stor mängd föremålsbilder har lagts ut i museets föremålsdatabas som finns tillgänglig på nätet. Dessutom har fotografen med hjälp av museets forskningsansvarige utarbetat en metod för att visa föremål i 3D-form. Under hösten kunde de första experimenten läggas ut på museets hemsida. Med enkla medel kan sidans besökare själv vrida på föremålet för att se det ur olika vinklar.

SAMLINGARNA BLIR DIGITALA

Kulturarvs-IT består av fem assistenter och en arbetsledare. Deras huvuduppgift är att göra samlingarna tillgängliga i digital form. Under året har de:

- skannat omkring 260 arkeologiska rapporter som ska läggas ut på museets hemsida.
- skannat fotonegativ från byggnadsinventeringar i Medelpad. 3000 av totalt 6000 bilder är skannade och länkas allteftersom till fotodatabasen.
- dammsugit klart böcker från Norrländskahembygdsbiblioteket, omkring 15 flyttkartonger.
- avslutat arbetet med korrekturläsning av katalogkort från äldre handskrivna "lappkataloger". Totalt rör det sig om omkring 12 000 bilder/lappkatalogkort.
- skannat och bränt cd-skivor med omkring 500 teckningar av Hampe Svanberg och May Hildegard. Bilderna har länkats till föremålsdatabasen.

Museets forskningsansvarige har också startat en så kallad GIS-verkstad. Enkelt uttryckt kan GIS sägas vara en kombination av kartor och tabellinformation

som lagras och hanteras i datorn. Syftet med satsningen är att utveckla museets kompetens när det gäller digitala kartor.

FOTOGRAFIER TILL BÖCKER OCH UTSTÄLLNINGAR

Fotoenheten har under året medverkat med bilder till flera böcker. Bland annat fotografering och bildbearbetning till boken "Tidsspår – Om slöjd. Som vill", bilder till "Kulturguide Västernorrland" som ges ut av landstinget och miljöbilder från länet till Kulturmiljöprogrammet. Material har även tagits fram för utställningar, bland annat bilder och videomaterial till utställningen "Dubbelseende" samt utställningsbilder till projektet Skeppshamns kulturmiljö på Åstön, Timrå kommun.

ORDNING I ARKIV OCH BIBLIOTEK

Under våren har en dokumenthanteringsplan upprättats och antagits av museets styrelse. Hittills har 48 enskilda arkiv ordnats och förtecknats samt 22 hyllmeter diarieförda ärenden omsorterats och kartonglagts för lättare åtkomst. I stort sett hela museets arkivmaterial är även omstrukturerat för att det ska gå lättare att hitta i väntan på kommande förteckningsarbete. Under hösten har arkivverksamheten förstärkts med en person som arbetat med att ordna och förteckna musiksamlingarna.

Även i biblioteket har omfattande omflyttningar ägt rum. Museets äldre bibliotek har flyttats från förvaring i herrgårdsflygeln till huvudbyggnaden för att öka tillgängligheten. Biblioteket har vid sidan

av in- och utlån fortsatt att lägga in poster i den nationella databasen Libris.

HEMBYGDSFÖRENINGARNAS FOTON

Länsmuseet har erbjudit länets hembygdsföreningar att deponera sina fotosamlingar i museets arkiv. Projektet har utförts av museets fotograf i samverkan med arkivarien. Diskussioner förs nu med intresserade föreningar och under vintern 2007 kommer sannolikt de första leveranserna, varefter ordnings- och förteckningsarbete följer.

Den 2000 år gamla egyptiska lampan väckte stor uppmärksamhet när den hittades i museets föremålssamling

Museets föremål fotograferas i ateljén. Med hjälp av ett dataprogram kan föremålen sen ses i 3D-form.

PUBLIKATIONER

TIDSSPÅR – OM SLÖJD. SOM VILL.

I boken "Tidsspår – Om slöjd. Som vill." tas läsaren med till smedjor, verkstäder och ateljéer runt om i Västernorrland. I text och bild skildras människor som brinner för att skapa och forma — vare sig det gäller att dreja en kruka, väva en duk eller tälja en kniv.

Boken innehåller slöjdarporträtt av män och kvinnor i alla åldrar. För några är slöjdandet ett kärt fritidsnöje, för andra ett yrke. Någon arbetar med rötter, andra med lera, tyger eller tråd. Läsaren tas också med till lokala stickkaféer, till slöjdklubbar för barn och ungdomar och får träffa lajvare som gör utrustning till sina rollspel.

Bokens ambition är att genom dessa människor förmedla den enorma lust och glädje som finns i skapandet, antingen det sker ensam vid hyvelbänken i garaget eller i skolans slöjdsal.

Boken är producerad inom ramen för EU-projektet "Slöjdcirkus i Västernorrland".

26

Ante Backlund är en av de slöjdare som porträtteras i "Tidsspår".

INFORMATION & MARKNADSFÖRING

ARTEFAKTER

I sommarutställningen "Artefakter" undersökte tre konstnärer hur museers förmåga att kategorisera påverkar vårt sätt att se på människor och föremål från olika kulturer. Tre konstnärer bjöds in och uppmanades att reagera på friluftsmuseets och museets historia utifrån globala perspektiv.

För att fördjupa diskussionen kring konstnärernas installationer i friluftsmuseets rådhus publicerades också en utställningskatalog. Förutom att presentera konstnärerna och deras verk speglar texterna teorier kring hur människor ser på saker och hur man kategoriserar utifrån förståelse.

Utställningskatalogen bjuder på resonemang kring museers sätt att ställa ut föremål, eller artefakter, och en tillbakablick på hur man under årens lopp gjort detta på Friluftsmuseet Murberget i Härnösand.

KVALITET, KOMMUNIKATION OCH MOD

Arbetet med länsmuseumets grafiska profil som inleddes under hösten 2005 har fullföljts under året. En externt rekryterad konsult har arbetat med museets personal i flera faser och konstellationer. Processen har mynnat ut i ett dokument med de kärnvärden som representerar Länsmuseumet Västernorrland – kvalitet, kommunikation och mod. Innan året gått till ända hade personalen gemensamt tagit itu med dem och i ett första steg samlats kring innebörden av orden.

MURBERGET BLIR MURBERGET

Den grafiska profilen har också lagts fast. Det innebär att Murberget tas tillbaka som det samlande begreppet, samtidigt som namnet Länsmuseumet Västernorrland bevaras. En symbol, färger och typsnitt är också framtagna och ambitionen är att sätta det hela kring halvårsskiftet 2007.

VÄLBESÖKT HEMSIDA

Tjänsten "Fråga museet" som gör det möjligt för hemsidans besökare att ställa frågor till museets personal har blivit allt populärare. Under 2006 ställdes 102 frågor vilket är en fördubbling jämfört med året innan.

Hemsidan hade 96 372 besökare samt 356 854 sidvisningar. 2005 var antalet besök 81 718. Detta innebär att hemsidan nu har lika många besökare som museibyggnaden. Förnyelsearbetet med länsmuseumets hemsida har inletts, inte bara med tanke på form och ny teknik. Tillgängligheten är en annan ledstjärna.

Utställningen Artefakter
visades i friluftsmuseets rådhus.

HEMSLÖJDS- KONSULENTERNA

SLÖJD FÖR HELA LÄNET

Länshemslöjdskonsulenternas övergripande ansvar är att öka intresset för, kunskapen om samt utövandet av slöjd i länet. Under 2006 fick slöjden stort genomslag både genom museets stora utställning och genom verksamhet runt om i länet.

Dessutom hade hembygdsförbundets årsbok "Tidsspår", som kom ut under hösten, slöjd som tema. I "Tidsspår – Om Slöjd. Som vill." speglas slöjden i Västernorrland i ord och bild.

Slöjdklubbar för barn har under året startats upp inom ramen för EU-projektet "Slöjdcirkus i Västernorrland". I slutet av året fanns det i länet 13 slöjdklubbar.

SLÖJDFEST PÅ MUSEET

Årets stora slöjdhändelse har varit museets utställning "Gästabud – med slöjd på menyn".

Här möttes alla de tekniker och material som gjorde "Gästabud" till en dignande fest för ögat och skaparglädje för handen.

Utställningen som speglade slöjden i Västernorrland bestod av över 700 föremål tillverkade av fler än

120 slöjdare och hantverkare. Såväl slöjdklubbarna som vävstugor och slöjdare från andra kulturer var representerade.

Den gamla slöjden, som efter väl förrättat värv vilar i museets förrådshyllor, har inspirerat till nyskapande av stickade, broderade och vävda textilier, skrin, svep, skåp, rotslöjd, prinsesskronor och smidda gravkors.

SLÖJDJUNTOR OCH VERKSTÄDER

Slöjdverksamheten i länet har under året haft tydligt fokus på utställningen "Gästabud"

I utställningshallen fanns en verkstad där det arrangerades öppna verkstäder och slöjdjuntor. Utställningen föregicks av slöjdträffar i olika tekniker runt om i länet. Dessutom har museets hemslöjdskonsulenter hållit i föreläsningar och fortbildningar för lärare.

STICKNING – ETT HANTVERK ATT UTVECKLA

Den textila slöjden i länet har fokuserat på marknadsföring av produkter inspirerade av original ur länmuseets samlingar. De stickade täckena och Anundsjösömmen är några exempel.

BESÖKSSTATISTIK

	2006	2005	2004	2003
MUSEIBYGGNADEN	93 983	93 422	96 327	99 093
SKOLVERKSAMHETEN				
BUSS PÅ MUSEET	1070	1907	1738	1047
ÖVRIGA VISNINGAR FÖR BARN	4970	5001	3712	4376
FRILUFTSMUSEET MURBERGET				
HANDELSBODEN	3951	5482	5093	6229
KÄGELBANAN	1277	1679	2900	1941
MURBERGSKYRKAN	–	2500	3900	5128
SKOLAN	786	1022	4300	3497
SMEDSTORPET	3803	2996	4500	3865
PRÄSTGÅRDEN	1950	2633	2050	–
RÅDHUSET	2182	1757	–	–
PROGRAMVERKSAMHET	13 700	13 500	13 125	–
ULVÖ GAMLA KAPELL	9227	7714	10 335	10 775
GAMMELGÅRDEN	1612	1517	1840	1700
SUMMA	138 511	141 130	149 820	137 651
HEMSIDAN	96 372	81 718	66 347	38 810

Kommentar:

Statistiken för Friluftsmuseet Murberget, Ulvö gamla kapell och Gammelgården bygger på information från de guider som arbetar på anläggningarna sommartid. Ambitionen är att så många av museets miljöer som möjligt ska vara öppna och tillgängliga för besökare. På grund av besparingar har dock antalet guider i verksamheten blivit färre. Detta har i sin tur lett till att miljöerna är bemannade i mindre utsträckning än tidigare. Det är därför svårt att jämföra siffrorna från år till år. Det är också svårt att jämföra siffrorna mellan de olika byggnaderna på friluftsmuseet eftersom bemanningen varierar från fall till fall. Skolan har till exempel bara varit bemannad två dagar i veckan under sommaren 2006. Murbergskyrkan har inte varit bemannad under 2006 och det finns därför inga besöks-siffror för detta år. Den minskning av besökande elever som kan ses i siffrorna för 2006 kan delvis förklaras med att det populära slöjdprogrammet i anslutning till utställningen "Gästbud – med slöjd på menyn" krävde halvklasser och två pedagoger. Färre elever kunde därför tas emot men i gengäld kunde museet erbjuda individuell handledning.

ADMINISTRATION & SERVICE

PERSONAL

Personalomsättningen inom museet är fortsatt låg. Förändringen av antalet årsarbetare är en konsekvens både av färre timanställningar och av fler projektanställningar. Den statliga arbetsmarknadspolitiska satsningen, Access, har gjort det möjligt att bredda museets arbete med tillgängliggörande av kulturarvet.

Sjukfrånvaron har minskat något jämfört med tidigare år. Förhoppningsvis kan det tillskrivas det strukturerade arbetsmiljöarbetet som pågår i verksamheten.

Samverkansrådet tillika skyddskommittén, är museets partsgemensamma mötesplats som har haft sex möten under året. Verksamheten har utvärderats, både via enkäter och via samtal. Förutom representanter från arbetsgivaren har företrädare för DIK, SKTF och Kommunal ingått i rådet. DIK har sagt upp samverkansavtalet med giltighet från och med 2007, vilket innebär att förhandlingsordningen enligt MBL, LAS med mera hädanefter gäller för DIK. För SKTF och Kommunal fortsätter den fackliga samverkan enligt samverkansavtalet.

KOMPETENSUTVECKLING

Kompetensutvecklingen sker kontinuerligt dels genom medverkan i kurser, konferenser och seminarier och dels genom medverkan i olika projekt. Följande exempel på kompetensutveckling kan nämnas: grundläggande datautbildning, ledningsgruppsutbildning, truckförarutbildning, livsmedelshygien och LFA (står för Logical Framework Analysis som är en modell för hur projekt kan utformas, planeras och genomföras).

En uppskattad sammandragning med all personal genomfördes i december. Syftet var att få möjlighet att diskutera verksamheten utifrån våra fastställda värderingar – kvalitet, kommunikation och mod. Resultatet från diskussionerna ska användas som underlag inför formuleringen av ett treårigt strategiprogram.

LÖNEBILDNING

Samtliga lönesamtal under året har skett med stöd av fastställda rutiner och bedömningsformulär. Både rutiner och bedömningsformulär kommer att utvärderas. Lönekartläggning enligt jämställdhetslagen visar att inga löneskillnader på grund av kön förekommer inom länsmuseum.

IT

Inom ramen för vår medverkan i KMM-projektet har en sökfunktion utvecklats på vår hemsida med en karta som ingång. Länsmuseumets datapark bestod vid årsskiftet av 70 datorer, 6 servrar samt 16 skrivare varav 10 är kopplade till nätverket. Under året har det investerats i 20 datorer, 1 server samt 1 färgskrivare.

KAFÉ STRÖMKARLEN

Med anledning av nya hygienregler har ett egenkontrollprogram upprättats under året. Viss komplettering av utrustningen har skett, liksom tydligare arbetsrutiner. Ett flertal insatser har också vidtagits för att få ett bättre ekonomiskt utfall för lunch- och kaféverksamheten.

SJUKFRÅNVARO

Total sjukfrånvaro i procent av den sammanlagda ordinarie arbetstiden	7%
Sjukfrånvaro för kvinnor i procent av den sammanlagda ordinarie arbetstiden för kvinnor	9%
Sjukfrånvaro för män i procent av den sammanlagda ordinarie arbetstiden för män	4%
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 29 år och yngre i procent av den sammanlagda ordinarie arbetstiden för den åldersgruppen	1%
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 30 – 49 år i procent av den sammanlagda ordinarie arbetstiden för den åldersgruppen	3%
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 50 år och äldre i procent av den sammanlagda ordinarie arbetstiden för den åldersgruppen	12%
Andelen (i procent) av total sjukfrånvaro som har varat 60 dagar eller mer	66%

ÅLDERSFÖRDELNING

TILLSVIDAREANSTÄLLDA 2006.12.31

Ålder	Män	Kvinnor
20-29	1	1
30-39	5	7
40-49	6	11
50-59	11	13
60-	1	6

31

FÖRÄLDRALEDIGHET

TILLSVIDAREANSTÄLLDA 2006

År	Dagar
2000	8,80
2001	12,60
2002	3,90
2003	4,60
2004	2,62
2005	4,34
2006	8,20

VÅRD AV BARN

TILLSVIDAREANSTÄLLDA 2006

År	Dagar
2000	1,25
2001	1,00
2002	1,08
2003	1,22
2004	0,59
2005	0,55
2006	0,48

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Allmänt om verksamheten

Stiftelsens ändamål är att förvalta stiftelsens samlingar, byggnader och markområden och att hålla dem tillgängliga för allmänheten. Stiftelsen skall inom i huvudsak Västernorrlands län bedriva och främja kulturmiljövård och museal verksamhet liksom annan därmed förenlig och närstående kulturell verksamhet samt att på lämpligt sätt fördjupa och förmedla kunskap i hithörande ämnen för en så bred allmänhet som möjligt.

En detaljerad redovisning av verksamheten finns i Läns museet Västernorrlands årsredovisning för år 2006. I den ingår även denna förvaltningsberättelse.

Landstinget Västernorrland och Härnösands kommun bildade stiftelsen den 1 januari 1978. Stiftelsens styrelse utgörs av nio ordinarie ledamöter och nio ersättare, varav Landstinget Västernorrland utser fem och Härnösands kommun fyra. Dessutom representeras Ångermanlands- och Medelpads hembygdsförbund med en adjungerad ledamot vardera.

De fackliga organisationerna DIK, SKTF och Kommunal representeras av en ledamot vardera.

Personal

Antal årsverken	2006	2005
Kvinnor	39	41
Män	29	25
	68	66

Löner och ersättningar (tkr)

Styrelsen	46,3	46,5
Museichef	540,4	525,0
Övrig personal	17.282,1	16.274,7

I stiftelsen finns inga avtal om avgångsvederlag eller särskilda pensionsutfästelser utöver sedvanlig pensionsförsäkring enligt ITP-planen.

Ekonomi

Stiftelsens resultat efter finansiella poster utvisar ett överskott på 491.512:13. Resultatet av stiftelsens verksamhet samt den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets utgång framgår i övrigt av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

Resultatdisposition

Förändring av eget kapital	491.512:13
Tidigare fritt eget kapital	4.923.989:96
Till styrelsens förfogande	5.415.502:09
Balanseras i ny räkning	5.415.502:09

RESULTATRÄKNING

	Belopp i tkr	Not	2006	2005
<i>Rörelsens intäkter</i>	Nettoomsättning	1	6460,5	5410,1
	Anslag	2	28058,9	27030,8
	Övriga rörelseintäkter	3	10964,0	8754,1
			45483,4	41195,0
<i>Rörelsens kostnader</i>	Handelsvaror		-1316,1	-1800,7
	Övriga externa kostnader	4	-17264,6	-15059,9
	Personalkostnader	5	-26349,6	-24205,7
	Avskrivningar	6	-193,8	-216,5
	Rörelseresultat		359,3	-87,8
	Resultat från finansiella poster			
	Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		132,5	103,0
	Räntekostnader och liknande resultatposter		-0,3	-1,5
	Årets resultat		491,5	13,7

BALANSRÄKNING

	Belopp i tkr	Not	2006	2005
TILLGÅNGAR				
	Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	Kulturhistoriska byggnader	7	0,0	0,0
	Mark	8	19,0	19,0
	Kulturhistoriska samlingar	9	0,0	0,0
	Inventarier, verktyg och installationer	10	701,4	724,1
Finansiella anläggningstillgångar	Aktier och andelar i intresseföretag	11	10,0	10,0
	Långfristiga fordringar		0,0	0,0
	Summa anläggningstillgångar		730,4	753,1
Omsättningstillgångar				
Kortfristiga fordringar	Varulager	12	276,2	277,6
	Kundfordringar		962,8	1045,8
	Övriga fordringar		3,6	206,8
	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	13	2244,1	1975,4
	Kortfristiga placeringar	14	1819,2	1700,5
	Kassa och bank	15	6121,6	5479,8
	Summa omsättningstillgångar		11427,5	10685,9
	SUMMA TILLGÅNGAR		12157,9	11439,0
EGET KAPITAL OCH SKULDER				
	Eget kapital	16		
	Balanserad vinst		4924,1	4910,4
	Årets resultat		491,5	13,7
			5415,6	4924,1
Kortfristiga skulder	Leverantörsskulder		840,5	2538,9
	Övriga skulder		3414,1	1933,8
	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	17	2487,7	2042,2
	SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		12157,9	11439,0
	Ställda säkerheter		Inga	Inga
	Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

NOTER MED REDOVISNINGSPRINCIPER, KOMMENTARER OCH ÖVRIGA UPPLYSNINGAR

Fordringar	Fordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.
Varulager	Lager av handelsvaror har värderats till det lägsta av anskaffnings- resp. verkligt värde. Verkligt värde utgörs av återanskaffningsvärdet.
Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar	Maskiner och inventarier värderas till ursprungligt anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar enligt plan.
Leasingavtal	Stiftelsen har leasingavtal gällande personbilar. Bilavtalen upphör 2008. Under året har stiftelsens leasingkostnader uppgått till 110,1 tkr. Det totala framtida förfallobeloppet beräknas till 72,8 tkr.

	2006	2005
Not 1 Nettoomsättning		
Butiks- och kaféförsäljning	2614,3	2504,8
Visningsintäkter	39,3	37,1
Uppdragsintäkter	3806,9	2868,2
	6460,5	5410,1
Not 2 Anslag		
Landstinget Västernorrland	15691,5	15234,5
Landstinget Västernorrland (hemslöjdskons.)	689,6	669,5
Härnösands kommun	6726,5	6530,8
Statens kulturråd	4393,3	4050,0
Nämnden för hemslöjdsfrågor	558,0	546,0
	28058,9	27030,8

Not 3 Övriga rörelseintäkter	2006	2005
Lönebidrag Länsarbetsnämnden	2083,2	1909,5
Lönebidrag Statens kulturråd	624,2	680,0
Hysesintäkter hörsal mm	191,9	240,4
Övrigt	843,5	520,2
<i>Projektbidrag</i>		
EU bidrag	549,6	452,6
Bidrag Access	3300,0	0,0
Landstinget Västernorrland	840,0	909,7
Länsstyrelsen	936,0	2148,8
Raå bidr arbetsled kulturarvs-IT	390,1	379,8
Härnösands kn, kulturarvs-IT	176,5	176,4
Konung Gustaf VI fond	90,0	0,0
Statens kulturråd	650,0	620,0
Kungliga Vitterhetsakademien	0,0	294,4
Övriga bidrag	289,0	422,3
	10964,0	8754,1

Not 4 Övriga externa kostnader

Lokalkostnader	5528,4	5490,3
Fastighetskostnader	836,1	828,5
Hyra av anläggningstillgångar	188,1	289,6
Förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial	1955,3	1865,3
Reparation och underhåll inventarier	95,3	72,1
Kostnader för transportmedel	357,5	387,5
Frakter och transporter	158,0	133,4
Resekostnader	743,6	752,8
Reklam och PR	380,8	436,5
Kontorsmaterial och trycksaker	423,4	413,0
Tele och post	417,1	383,4
Företagsförsäkringar och övriga riskkostnader	610,5	606,1
Förvaltningskostnader	22,9	25,9
Övriga externa tjänster	3796,2	2930,2
Övriga externa kostnader	173,9	352,5
Kostnader pågående projekt	1577,5	92,8
	17264,6	15059,9

Not 5 Personalkostnader	2006	2005
Löner styrelse och museichef	586,7	571,5
Övriga anställda	17282,1	16274,7
Sociala kostnader	7225,5	6611,9
Övriga personalkostnader	1255,3	747,6
	26349,6	24205,7

Not 6 Avskrivningar

Maskiner och inventarier	193,8	216,5
	193,8	216,5

Not 7 Kulturhistoriska byggnader

Avser stiftelsens kulturhistoriska byggnader på	0,00	0,00
Murberget 1:1, Härnösands kommun		
Borgmästaren 8, Härnösands kommun		
Myckelgensjö 3:24, Örnsköldsviks kommun		
Ulvön 11:1, Örnsköldsviks kommun		
Skulnäs 1:23, Örnsköldsviks kommun		
Sälsten, Härnösands kommun		
Upptaget till minnesbelopp 1:- i redovisningen		

Not 8 Mark

Avser fastigheten Hov 1:26, Kramfors kommun, omfattande fornlämningsområde ansluten till Styresholms fogdeborg samt fastigheten Murberget 1:1	19,0	19,0
	19,0	19,0

Not 9 Kulturhistoriska samlingar

Avser stiftelsens kulturhistoriska samlingar	0,00	0,00
Upptaget till minnesbelopp 1:- i redovisningen		

Not 10 Inventarier	2006	2005
Ingående balans anskaffningsvärde	3222,1	2942,3
Årets anskaffningar	171,1	279,8
Utrangeringar	-708,2	0,0
Utgående balans anskaffningsvärden	2685,0	3222,1
Ingående balans ack avskrivningar	-2498,0	-2281,5
Årets avskrivningar	-193,8	-216,5
Utrangeringar	708,2	0,0
Utgående balans ack avskrivningar	-1983,6	-2498,0
Värde enligt balansräkning 2006-12-31	701,4	724,1

Not 11 Aktier och andelar i intresseföretag

Medlemsins. i Svensk Bildvård ek. för.	10,0	10,0
	10,0	10,0

Not 12 Varulager

Museibutiken	208,1	212,2
Kafé Strömkarlen	33,5	25,8
Handelsboden	34,6	39,6
	276,2	277,6

Not 13 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Förutbetalda hyror	1349,5	1331,8
Förutbetalda försäkringspremier	297,9	232,2
Övriga interimfordringar	596,7	411,4
	2244,1	1975,4

Not 14 Kortfristiga placeringar

Aktier, andelar och värdepapper, basutställningsfond	897,3	877,9
Aktier, andelar och värdepapper, utbildningsfond	757,9	772,1
Aktier och andelar, gåva Sparbanken	64,0	50,5
Likviditetsfond	100,0	
	1819,2	1700,5

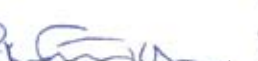
Not 15 Kassa och bank	2006	2005
Kassa	13,0	13,0
Postgiro	4,7	187,9
Bank	6103,9	5278,9
	6121,6	5479,8

Not 16 Eget kapital			<i>Förändring</i>
Omsättningstillgångar	11427,5	10685,9	741,6
Kortfristiga skulder	-6742,3	-6514,9	-227,4
Summa rörelsekapital	4685,2	4171,0	514,2
Anläggningstillgångar	730,4	753,1	-22,7
Långfristiga skulder	0,0	0,0	
Summa anläggningstillgångar	730,4	753,1	-22,7
Summa eget kapital	5415,6	4924,1	491,5

Not 17 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Upplupna löner	53,2	109,4
Upplupna semesterlöner	710,1	662,4
Upplupen löneskuld årsarbetstid	111,3	27,2
Upplupna soc.avgifter semester/års.arb.skuld	344,6	302,3
Övriga interimsskulder	1268,5	940,9
	2487,7	2042,2

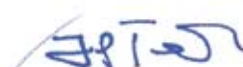
Härnösand 2007-03-02

Kenneth Westin

Per-Göran Berglund

Margareta Frisk

Birgitta Lind

Jan-Olof Tedebrand

Mathias Rönqvist

Margareta Ragnarsdotter

Torgny Jarl

Ingrid Johanna Hammarstedt

Vår revisionsberättelse beträffande denna årsredovisning har avgivits 2007-03-16

Charlotte Bouvin
auktoriserad revisor
Ernst & Young AB

Göran Lundström
av Härnösands kommun
utsedd revisor

Ulf Broman
av Landstinget Västernorrland
utsedd revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till styrelsen i Stiftelsen
Länsmuseet Västernorrland
Org.nr. 888000-3143

Jag har granskat årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens förvaltning i Stiftelsen Länsmuseet Västernorrland för år 2006-01-01 – 2006-12-31. Det är styrelsen som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen. Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av min revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att jag planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra mig om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen gjort när den upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen. Jag har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i stiftelsen för att kunna bedöma om styrelseledamot är ersättningsskyldig mot stiftelsen, om skäl för entledigande föreligger eller om ledamoten på annat sätt handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförordnandet. Jag anser att min revision ger mig rimlig grund för mina uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av stiftelsens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Styrelseledamöterna har inte handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförordnandet.

Härnösand den 16 mars 2007

Charlotte Bouvin
Auktoriserad revisor

Till styrelsen i Stiftelsen
Länsmuseet Västernorrland
Org.nr. 888000-3143

Granskningsrapport Stiftelsen Länsmuseet Västernorrland för år 2006.

Vi har granskat stiftelsens verksamhet under år 2006.

Granskningen har varit så ingående och omfattande som god sed vid detta slag av granskning kräver.

Vi bedömer att stiftelsens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att stiftelsens interna kontroll varit tillräcklig.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av stiftelsens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Styrelseledamöterna har inte handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförordnandet.

Härnösand den 16 mars 2007

Göran Lundström
Av Härnösands kommun
utsedd revisor

Ulf Broman
av Landstinget Västernorrland
utsedd revisor

STYRELSE OCH REVISORER

Styrelse av Landstinget Västernorrland utsedda

ORDINARIE

Kenneth Westin (s)
Per-Göran Berglund (s)
Margareta Frisk (sjvp)
Birgitta Lind (v)
Jan-Olof Tedebrand (mp)

ERSÄTTARE

Tommy Eriksson (s)
Ulf Henriksson (s)
Linus Johansson (m)
Conny Edelryd (kd)
Åke Hamrin (v)

Styrelse av Härnösands kommun utsedda

ORDINARIE

Mathias Rönnqvist (c)
Ingrid Johanna Hammarstedt (fp)
Torgny Jarl (s)
Margareta Ragnarsdotter (s)

ERSÄTTARE

Bertil Lundberg (m)
Barbro Ekevärn (sjvp)
Issam Sassi (s)
Malin Edgren (s)

ADJUNGERADE

Medelpads Hembygdsförbund
Birgit Sundquist

Ångermanlands Hembygdsförbund
Ann Renström

FACKLIGA FÖRETRÄDARE

Ola George, DIK
Krister Källman, SKAF
Björn Grankvist, SKTF

Revisorer av Landstinget Västernorrland utsedda

ORDINARIE

Göran Bohlin (sjvp)

ERSÄTTARE

Ulf Broman (s)

Av Härnösands kommun utsedda

ORDINARIE

Göran Lundström (m)

ERSÄTTARE

Rolf Andersson (s)

M

LÄNSMUSEET
VÄSTERNORRLAND

Länsmuseet Västernorrland

Box 34
871 21 Härnösand

Besöksadress Murberget

Tel. 0611-886 00

Fax 0611-187 30

museet@ylm.se

www.ylm.se